

ที่ ขร ๐๐๑๙.๒/ว ๖๕๖๖

ศาลากลางจังหวัดเชียงราย
ถนนแม่ฟ้าหลวง ขร ๕๓๑๐๐

๖ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ตามแนวพระดำริ “แพชั่นแห่งความยั่งยืน”

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ข้อมูลการใช้เส้นใยพืชในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยฯ	จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบสำรวจผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ	จำนวน ๑ ฉบับ
๓. แผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ	จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชน ได้ขับเคลื่อนโครงการ “ผ้าไทยใส่ให้สนุก” ตามแนวพระดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา ที่ทรงส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาผ้าไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ที่กำลังจะสูญหายให้กลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้ง นำมาซึ่งการสร้างงาน สร้างรายได้ นอกจากนั้น มีการส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ตามแนวพระดำริ “แพชั่นแห่งความยั่งยืน” ที่เป็นนัยสำคัญของการวางรากฐานในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้า ช่างทอผ้า ทุกเทคนิค ให้ใส่ใจกระบวนการสร้างสรรค์ผืนผ้าและงานหัตถกรรม ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการขยายผลให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ทำให้การผลิตผ้าไทยก้าวสู่การตลาดที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ตามแนวพระดำริ “แพชั่นแห่งความยั่งยืน” เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จังหวัดเชียงรายจึงขอความร่วมมือให้อำเภอส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP ประเภทผ้า รวมถึงช่างทอผ้าทุกเทคนิค สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเส้นใยผักตบชวา ของวิสาหกิจชุมชนสิ่งทอเศรษฐกิจหมุนเวียน บ้านดงเรือง จังหวัดอุดรธานี รวมถึงการใช้เส้นใยพืชในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยและการประยุกต์ใช้และพัฒนาของเส้นใยพืชที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมการทอผ้าพื้นถิ่น โดยกำหนดให้มีการสำรวจผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ และการรายงานแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการผลิตและใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ โดยขอให้ส่งแบบสำรวจผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ และแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงรายทราบ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sangwan.sompam13@gmail.com ภายในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘ เพื่อรวบรวมส่งให้กรมการพัฒนาชุมชน ดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ จังหวัดเชียงรายได้มอบหมายให้ นางสาวแสงวรรณ สมปาน นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการพิเศษ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๖๖๕๔ ๙๖๔๗ เป็นผู้ประสานงาน

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางอำไพ บัวระดก)

พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
โทร. ๐ ๕๓๑๗ ๗๓๕๐

CIRCULAR-AGRICULTURE

UDONTHANI RAJABHAT UNIVERSITY / THAILAND

นโยบายการเกษตรแบบหมุนเวียนของไทยในปัจจุบัน

ในปัจจุบันภาครัฐมีการดำเนินนโยบาย/มาตรการส่งเสริมด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตเพิ่มมากขึ้นและการลงทุนในการพัฒนาศักยภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่มูลค่าเกษตร ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรให้ได้มาตรฐาน การส่งเสริม การทำเกษตรสมัยใหม่ (SMART FARMING) เพื่อตอบสนองความต้องการตลาด/พฤติกรรมของผู้บริโภคโดยการปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต (PRODUCTIVITY) เพื่อลดต้นทุนการผลิตหรือให้เกิดการประหยัดต่อด้านขนาดการผลิต (ECONOMIES OF SCALE) และโครงการพัฒนาเกษตรกรที่ก่อให้เกิดการยกระดับเป็นเกษตรกรปรารถนา (SMART FARMER) ส่งเสริมขีดความสามารถของเกษตรกรในการทำอาชีพเกษตรกรรมที่ดีและการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตร เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการเชิงรุก (AGRI-MAP) ที่ช่วยให้ผู้ประกอบการ/เกษตรกรรู้จักวางแผนและผลิตสินค้าได้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ตามเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชและเอื้อปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่นๆ ให้เกษตรกรมีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การขับเคลื่อนการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในไทยยังคงเน้นย้ำนโยบายในการส่งเสริมเกษตรแบบยั่งยืน เพื่อยึดขีดความสามารถในด้านเทคโนโลยีเกษตร นวัตกรรม และการวิจัยพัฒนาที่เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานราก การใช้ทรัพยากรหมุนเวียนทางการเกษตรที่เน้นการผลิตและการกระจายผลผลิต เน้นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด การคำนึงถึงสภาพแวดล้อม และการพัฒนาคนควบคู่ไปกับการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมตามแนวทางBCGที่เป็นกระบวนการคิดที่ให้ความสำคัญ ต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ BJO ECONOMY, CIRCULAR ECONOMY และ GREEN ECONOMY ทั้งนี้ เพื่อรองรับนโยบายและมาตรการ การค้าด้านสิ่งแวดล้อมโลก เช่น EUDR, CBAM และ Carbon Credit โดยทำการเกษตรแบบหมุนเวียนที่ลดการปล่อยสิ่งแวดล้อม เกิดการใช้วัสดุทุติยภูมิ (Second Materials) ในการผลิตตั้งแต่เศรษฐกิจฐานรากไปจนถึงการจัดการในอุตสาหกรรม การเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมวิธีนี้ จะเป็นการลดการเผาทำลายวัสดุเหลือทิ้งการเก็บเกี่ยว โดยเกิดประโยชน์จากการนำไปใช้ต่อตามสมบัติของวัสดุต่างๆ ซึ่งในมุมมองด้านวัสดุสิ่งทอยังสามารถนำไปพัฒนาต่อเป็นเส้นใยจากพืชได้ดี เป็นเคเค-สิ่งทอ เครื่องแต่งกายต่างๆ ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางจะมีส่วนช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม แก้ปัญหา PM 2.5 ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกส่งผลกระทบต่อผู้คน ธุรกิจ ชุมชน และประเทศได้ในระยะยาว

สถานการณ์ปัจจุบันหรือแนวโน้มการใช้เส้นใยพืชในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย และการประยุกต์ใช้และพัฒนาของเส้นใยพืชที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมการทอผ้าพื้นถิ่น

การผลิตเส้นใยจากพืชเพื่อใช้สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นกระบวนการจัดการกับวัสดุ โดยใช้การศึกษาคุณสมบัติของวัตถุดิบนั้นๆ มีขั้นตอนค่อนข้างซับซ้อน แต่ปัจจุบันการปรับปรุงคุณภาพของวัตถุดิบให้เหมาะสมกับคุณสมบัติเส้นใยเพื่อผลิตสิ่งทอเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทย มีแนวโน้มที่สูงขึ้นตามลำดับ ผู้ผลิตและผู้บริโภคให้ความสำคัญกับสิ่งทอเทคนิคที่ได้จากเส้นใยธรรมชาติมากขึ้น ทั้งยังเป็นที่ต้องการต่อตลาดส่งออก ซึ่งการผลิตเส้นใยพืชในปัจจุบัน สามารถประยุกต์วิธีการและผลิตได้เองตั้งแต่ในระดับชุมชนไปจนถึงระดับอุตสาหกรรม อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยมีข้อได้เปรียบเชิงพื้นที่ เนื่องจากภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ที่ทุกภูมิภาคมีการเพาะปลูก ไร่ไร่นา สวน รวมถึงค่อนข้างคุ้นเคยกับการใช้ประโยชน์จากพืชในการประกอบอาชีพ ซึ่งรวมไปถึงการผลิตสิ่งทอ และในระยะช่วง 5 ปีที่ผ่านมา แนวคิดการพัฒนาในไทยได้ตระหนักถึงบทบาทของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โครงการและงานวิจัยพัฒนาในประเทศจึงขับเคลื่อนด้วยวิถีที่เน้นต้นทุนทางธรรมชาติและต้นทุนทางวัฒนธรรมอย่างเข้มแข็ง ซึ่งผู้ผลิตสิ่งทอในประเทศก็เกิดกระตุ้นถึงบทบาทขององค์กร ที่มุ่งเน้นไปในทิศทางของการพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิด BCG MODEL ที่ชัดเจนขึ้น ตลอดจนมีการพัฒนาให้ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพสิ่งทอตั้งแต่ต้นน้ำ และการศึกษามันตีเฉพาะตัวของเส้นใยอย่างจริงจัง เพื่อสร้างตลาดที่มาช่วยต่อยอดแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอ สามารถต่อยอดไปเป็นสินค้าสิ่งทอและแฟชั่น ตลอดจนสามารถนำไปสร้างสรรค์มูลค่าและความแตกต่างให้เกิดความหลากหลายมีอัตลักษณ์ทั้งในเชิงที่เกี่ยวโยงกับต้นทุนทางวัฒนธรรมและต้นทุนทางธรรมชาติ ตลอดจนการใช้อิทธิพลทางวัฒนธรรม (Soft Power) เข้ามาผสมผสานให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ

การผลิตเส้นใยพืชรูปแบบผสมผสานเพื่อให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพเส้นใย เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยให้ได้เส้นด้ายและผืนผ้าที่มีคุณภาพที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยมากยิ่งขึ้น อาทิ การผสมฝ้ายและเส้นใยสัปะรด ที่คุณสมบัติของฝ้ายจะไปช่วยให้เส้นใยสัปะรดสามารถระบายอากาศและกักน้ำได้ดียิ่งขึ้น หรือการผสมผสานเส้นใยกล้วยและเส้นใยที่มีจากเศษแกนกลางของกกที่เหลือจากหัตถกรรมการทอเสื่อ คุณสมบัติของเส้นใยกล้วยจะช่วยให้เส้นด้ายมีความแข็งแรงยิ่งขึ้น อาจจะไปใช้ในการผลิตสินค้าต่างๆ ได้หลากหลายยิ่งขึ้น เป็นต้น ทั้งนี้ทั้งนั้น วิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการผลิตเส้นด้ายจากเส้นใยพืช ที่มาจากวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร ยังจะช่วยจัดการเศษพืชหลังการเก็บเกี่ยวด้วยวิธีเผาทำลายได้เช่นกัน

การพัฒนาคุณภาพเส้นใยพืช สำหรับเพื่อแปรสภาพเป็นเส้นใยสิ่งทอในไทย ใช้วิธีสังเกต คุณลักษณะ: ศึกษาคุณสมบัติ ทดสอบและจัดการด้วยกระบวนการทางเชิงกล กระบวนการทางเคมี กระบวนการทางชีวภาพ ซึ่งการผลิตเส้นใยจากพืชบางชนิดที่มีภาคใยหยาก ผู้ประกอบการจะใช้วิธีทุบย่อยวัตถุดิบให้ละเอียดและอ่อนนุ่มขึ้น เพื่อให้ง่ายต่อการปั่นและสมบัติทางกายภาพของเส้นใยมีคุณภาพดี ซึ่งถือเป็นการเพิ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เหมาะสมกับการขึ้นเป็นเส้นด้ายตามลักษณะและประโยชน์ของเส้นใยนั้นๆ ดังนั้น สิ่งทอประเภทฝ้ายจากเส้นใยพืชในไทยจึงค่อนข้างเป็นที่นิยม มีทั้งกลุ่มตลาดหลักและตลาดเฉพาะกลุ่มที่พร้อมจ่ายในกับสินค้าสิ่งทอเพื่อสุขภาพและเป็นกระแสสินค้าที่อยู่ในหมวดรักโลก ซึ่งทำให้ทราบว่าเส้นใยจากพืชในปัจจุบันมีโอกาสเติบโตและขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในปี 2567 เป็นปีที่ประเทศไทยก้าวเข้าสู่เทศกาลพืชสวนโลก กระแสของสิ่งทอและสินค้าจากเส้นใยพืชดังกล่าวจึงถูกกล่าวถึงมากกว่าปีที่ผ่านๆ มา เพื่อเกิดเป็นอัตลักษณ์ทางเลือกเส้นใยจากพืช ที่ช่วยยกระดับการสร้างสร้งผลิตภัณฑ์ที่เป็นเชิงหัตถกรรมและมีคุณภาพสูง กระบวนการที่มีความต่างกันจะทำให้ได้ผิวสัมผัสที่หลากหลาย คุณค่า และช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ เพราะเมื่อเทียบกับวัสดุสังเคราะห์ ที่มักมีโอกาสร่วงผลทิ้งทางตรงและทางอ้อมกับระบบนิเวศและผู้บริโภคได้มากกว่า การเลือกใช้เส้นใยจากพืชก็มีโอกาสเติบโตไม่แพ้เส้นใยนวัตกรรมอื่นๆ ซึ่งหากมีการพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าสิ่งทอ อาทิ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม เครื่องตกแต่งและเคเค-สิ่งทอแล้ว ยังช่วยสร้างโอกาสเติบโตเชิงเศรษฐกิจในระยะยาว

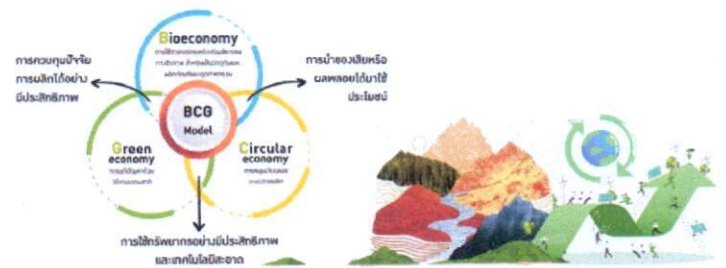
การพัฒนาด้านนวัตกรรมเส้นใยที่มาจากเศษเหลือทิ้งจากการเกษตรที่มีการนำไปพัฒนาต่อยอด ได้แก่ เส้นใยฝ้าย เส้นใยจากใบอ้อย เส้นใยใบสัปะรด เส้นใยใบเตย เส้นใยที่ได้จากแกนกลางเหลือทิ้งจากการทอเสื่อ กกหรือเศษวัตถุดิบเหลือทิ้งจากงานหัตถกรรมอื่นๆ ในพื้นที่ชุมชน ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันศูนย์ออกแบบสร้างสร้งผ้าและสิ่งทอ (FTCDC) ภายใต้สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม 3 มิติด้าน BCG Model โดยใช้วิธีการออกแบบเชิงแนวคิด Circular เพื่อชูโรงด้านการให้ความสำคัญกับวัสดุหมุนเวียน ซึ่งนอกจากทำให้เกิดความคุ้มค่าแล้ว นวัตกรรมที่ถูกต้องยังยังสามารถสร้างมูลค่าเชิงอัตลักษณ์พื้นที่ได้ ส่งผลดีทั้งด้านเศรษฐกิจ และการส่งเสริมการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน การผลิตสิ่งทอด้วยวัสดุหมุนเวียนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

Creative Circular Cultural
สร้างสรรค์นวัตกรรมวัฒนธรรมไทยสู่ชุมชน

ศูนย์ออกแบบสร้างสรรค์ผ้าและสิ่งทอ ได้มีการปรับปรุงลักษณะของวัตถุดิบท้องถิ่นจากพืชให้เหมาะสมกับคุณสมบัติเส้นใยสิ่งทอผ่านการวิเคราะห์ด้วยการบวการแลบ ซึ่งพบว่าศักยภาพของเส้นใยในพื้นที่ต่างๆ สามารถจัดการและประยุกต์วิธีการผลิตไปได้อีก ตั้งแต่การผลิตที่ให้ความสำคัญตั้งแต่ระดับชุมชน ซึ่งเป็นเชิงหัตถกรรม ไปจนถึงระบบการต่อ ยอดเทคโนโลยีการผลิตไปยังระบบอุตสาหกรรม ซึ่งใ้การนำเส้นใยธรรมชาติมาใช้ประโยชน์นี้ ประเทศไทยอาจจะมีข้อได้เปรียบในบริบทของภูมิประเทศด้วยที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการเพาะปลูกและค่อนข้างคุ้นเคยกับการใช้ประโยชน์จากพืชในพื้นที่ซึ่งปัจจัยแวดล้อมเองก็มีส่วนให้เกิดการผลิต ที่ช่วยมุ่งเน้นการขยายตัวของการผลิตเส้นใยจากพืชได้มากขึ้นกว่าปีก่อนๆ หน่วยงานการศึกษา การเกษตรกรรม ๑๔๑ ก็เป็นหน่วยงานหลักในพื้นที่ ตลอดจนเอกชนและภาครัฐเองก็ได้เข้าไปต่อยอดการสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็น และแนวทางในการพัฒนาคุณภาพต้นน้ำถึงปลายน้ำมากขึ้นตามลำดับ

สมบัติเฉพาะตัวของเส้นใยที่มาจากพืช มีพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าและสิ่งทอ ค่อนข้างจะมีจุดแข็งเฉพาะตัว ซึ่งทำให้สามารถต่อยอดไปสู่การเป็นสินค้าแฟชั่น BCG MODEL ในอนาคต ใช้การผนวกเอาต้นทุนทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมถึงต้นทุนทางธรรมชาติอื่นๆ มาเล่นแร่แปรธาตุได้อีกมาก เพื่อกำหนดคุณสมบัติของเส้นด้าย ดังเช่นการผลิตเส้นใยพืชแบบผสมผสาน ทำให้เกิดการวิเคราะห์ควบคู่กับปรับปรุงคุณภาพเส้นใย ที่อาจจะช่วยให้ได้เส้นด้ายและผืนผ้า ที่มีคุณภาพที่เหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยมากยิ่งขึ้น เช่นการนำเส้นใยฝ้ายมารวมกับเส้นใยจากแกนกลางของกกที่เหลือทิ้งจากชุมชนหัตถกรรมทอเสื่อกก หรือการใช้เส้นใยกัญชงที่มีความหนาแน่นมากกว่าเส้นใยฝ้ายมาตีควบรวมกับเส้นใยฝ้าย อัตราส่วนครั้งต่อครั้ง ๑:๑ เป็นต้น วิธีการนี้มีโอกาสช่วยแก้ไขปัญหาและเพิ่มคุณสมบัติ และการใช้ประโยชน์แบบแนวความคิดการใช้วัสดุทดแทน ในแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ใช้การผลิตเส้นด้ายจากเส้นใยพืชที่มาจากวัสดุเหลือทิ้งในภาคเกษตรและหัตถกรรมชุมชน ทั้งนี้ทั้งนั้น นอกจากช่วยจัดการเศษพืชไร่แล้วด้วยการเผาทำลาย ที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชุมชน ส่งผลต่อการเกิดภาวะโลกร้อนแล้ว ยังเป็นการสูญเสียวัตถุดิบเหล่านั้นไปอย่างไร้ประโยชน์

CIRCULAR DESIGN

ฉลากเซอคูลาร์ดีไซน์ เป็นการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับระบบด้านการผลิตด้านคุณภาพของสิ่งทอชุมชน โดย Circular design tag จะสามารถอ้างอิงระดับและประเภทของการพัฒนาสิ่งทอด้วยแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ตั้งแต่ต้นน้ำจนปลายน้ำ ได้แก่วัตถุดิบต้นทาง (Virgin Materials) กระบวนการผลิต (Eco Efficiency) ผลิตภัณฑ์/ผลพลอยได้ (By-Product) และการจัดการของเสีย ซึ่งคำนึงถึงเรื่องวัสดุเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวข้องโดยตรงกับวัสดุหมุนเวียน การออกแบบหมุนเวียน ลดการใช้วัสดุ การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมตลอดการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำจนปลายน้ำ ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ซึ่งโดยทั่วไปการใช้วัสดุจำนวนมากหมายถึงการสร้างผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมที่มากขึ้นเช่นกัน เช่น ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจำเป็นต้องคำนึงถึงการ ใช้วัสดุจากธรรมชาติแทนการใช้พลาสติก หรือการใช้ชิ้นตุ๊กตาหรือชิปสำหรับงานออกแบบ เครื่องแต่งกาย กระเป๋าต่าง ๆ เป็นต้น

CIRCU LAR

ประโยชน์ที่ได้จาก Circular design tag

- ๐ ผู้บริโภค : มีทางเลือกในการตัดสินใจซื้อสินค้า ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่ผลิตตามหลักแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าทำให้ผู้บริโภคพอใจได้ว่า ได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพ และผลิตมาจากกรรมวิธีที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าช่วยลดผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนและเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน
- ๐ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน : ผู้บริโภคมีความสนใจและให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าที่เน้นคุณภาพควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมสนับสนุนแนวคิดแบบ BCG ทำให้เกิดกลไกสำคัญที่ผู้ผลิตต้องมีการปรับตัวเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค และสนับสนุนการผลิตที่ยั่งยืน โดยการออกแบบผลิตภัณฑ์และปรับปรุงกระบวนการผลิต ที่เน้นแนวทางเพื่อลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่ายที่ต้นทุนโดยตรงรวมทั้งผลพลอยได้ในเชิงบวก เป็นประโยชน์ต่อการสนับสนุนที่สร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในชุมชน ดีต่อพื้นที่และดีต่อผู้บริโภค

เส้นใยฝ้าย

ฝ้าย (COTTON) เป็นใยเซลลูโลสได้จากดอกของฝ้าย ฝ้ายที่ผลิตจากฝ้ายพันธุ์ดีเส้นใยยาว ฝัของฝ้ายจะเรียบเนียน และทนทาน คุณภาพของผ้าฝ้ายขึ้นอยู่กับพันธุ์ ความยาวและความเรียบของเส้นใย ใยฝ้ายเองไม่ใคร่แข็งแรงนัก แต่เมื่อนำมาทอเป็นผ้า จะได้ผ้าที่แข็งแรง ยืดทอเนื้อหนา-ปานจะยิ่งแข็งแรง ทนทาน ดูดความชื้นได้ดี เหมาะสำหรับทำผ้าเช็ดตัว ผ้าเช็ดหน้า ผ้าฝ้ายเนื้อบางถึงเนื้อหนาปานกลาง ใช้เป็นชุดสวมใ้ฤดูร้อนจะรู้สึกเย็นสบาย ประเทศไทยปลูกฝ้ายกันมากในจังหวัดสุโขทัย เลย นครสวรรค์ พิจนุโลก เพชรบูรณ์ นครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

ฝ้าย (COTTON) คือ เส้นใยเก่าแก่ชนิดหนึ่งซึ่งใช้ในการทอผ้ามาแต่สมัยโบราณ สิ่งที่บ่งบอกให้รู้ว่ามนุษย์มีการปลูกฝ้ายและปั่นฝ้ายเป็นเส้นด้ายมานานแล้ว คือ หลักฐานทางโบราณคดี ซึ่งขุดพบในซากปรักหักพังอายุประมาณ 3000ปี ก่อนคริสตกาลที่แหล่งโบราณคดีโมฮันโจดาร์ (MOHENJODARO) ซึ่งอยู่ในบริเวณแหล่งอารยธรรมลุ่มน้ำสินธุในเขตประเทศปากีสถาน กระบวนการผลิตส่วนการทอผ้าฝ้ายในประเทศไทยนั้นมีขึ้นหลังการทอผ้าจากเส้นใยป่าทัญชี่ มีสันนิษฐานว่าการปลูกฝ้ายในไทยในช่วงแรกคือได้รับเอาพันธุ์และวิธีการมาจากประเทศอินเดีย และหลังจากพบว่าผ้าทอจากฝ้ายมีเนื้อนุ่ม สวมใส่สบายและซ่อมติดสีดีกว่าผ้าป่าทัญชี่ และยังมีขั้นตอนและกระบวนการแยกและเตรียมฝ้ายที่ไม่ยุ่งยาก ใช้เวลาน้อยกว่าการเตรียมเส้นใยป่าทัญชี่มาก ซึ่งทอแพร่ขึ้นในประเทศไทย จึงค่อยๆใช้ป่าลดลง และนิยมใช้เส้นใยฝ้ายมากขึ้นตามลำดับตั้งแต่นั้นมา..

เส้นใยฝ้ายใน หัตถกรรมชุมชน

การผลิตเส้นใยฝ้ายใน อุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

คุณลักษณะเด่นของผ้าฝ้าย คือ

- ยับง่าย รีดให้เรียบได้ง่ายแต่ปัจจุบันมีการตกแต่ง (FINISH) ทำให้ผ้าไม่ใคร่ยับและรีดให้เรียบได้ง่ายขึ้น
- ชักได้ด้วยผงซักฟอกซักได้ดีที่อุณหภูมิสูง
- แบลงไม่กินแต่จะขึ้นรา
- ติดไฟ ไม่มียาง ใหญ่เหมือนกระดาษ เล้ามีสีเทา นุ่ม

เส้นใยกัญชงผสมฝ้าย

เส้นใยกัญชง เป็นเส้นใยธรรมชาติที่มีเส้นใยยาวที่สุด และเป็นเส้นใยที่มีคุณภาพและมีความยืดหยุ่น รวมทั้งมีความแข็งแรง และทนทานสูง สามารถใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์จากเส้นใยได้หลากหลายมากกว่า 5,000 ชนิด แต่ในประเทศไทยยังมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการปั่นเส้นด้ายเชิงอุตสาหกรรมแบบเส้นใยยาวได้ จึงต้องนำเส้นใยยาวเหล่านั้นมาตัดให้สั้นลงและทำการปั่นเส้นด้ายเหมือนกับการปั่นเส้นด้ายจากฝ้าย แต่อย่างไรก็ตามเส้นใยกัญชงก็ยังคงมีคุณสมบัติที่พิเศษอยู่

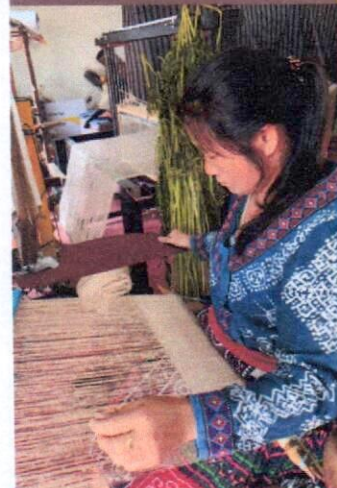
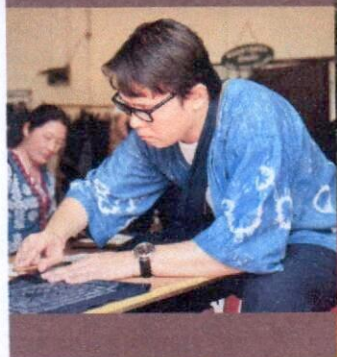
เส้นใยกัญชงผสมฝ้ายเป็นเส้นใยที่ทางศูนย์ออกแบบสร้างสรรค์ผ้าและสิ่งทอ ออกแบบเส้นให้มีความแข็งแรง เนื้อเส้นใยนุ่มขึ้นกว่าเดิมโดยการใช้ฝ้าย GI ที่ปลูกในพื้นที่ภาคอีสานมาสับร่วมกับกัญชงที่ผลิต ด้วยกระบวนการที่ทำให้เส้นใยมีความละเอียดก่อนในอัตราส่วน 50/50 ด้วยวิธีการทำมือและทำด้วยกระบวนการโรงงาน เส้นใยที่ได้ค่อนข้างต่างไปจากวิธีการทำเส้นใยกัญชงในพื้นที่ภาคเหนือของไทย การปรับปรุงคุณภาพของเส้นใยเป็นกัญชงผสมฝ้ายเนื่องจากต้องการให้เส้นใยผ้าที่ทอด้วยกระบวนการมือมีความเหมาะสมกับบริบทงานหัตถกรรมผ้าทอมือภาคอีสานและด้วยพื้นที่อีสานที่เป็นเขตภูมิอากาศแบบร้อนชื้น เหมาะกับการสวมเครื่องแต่งกายในลักษณะสบายๆโปร่ง เบา ต่างจากภาคเหนือที่พื้นที่มีอุณหภูมิหนาวเย็นกว่า

HEMP FIBER
MIXED WITH
COTTON

รูปร่างหน้าตาด้านขวางของเส้นใย (Cross-sectional shape) เส้นใยกัญชงที่ผ่านกระบวนการจนได้เส้นใยของกัญชงร่วมกับฝ้ายมาตรวจสอบคุณสมบัติทางกายภาพ พบว่า รูปร่างหน้าตาด้านขวางของเส้นใยกัญชงแบบไม่ได้ผสมฝ้าย มีขนาดโดยเฉลี่ยที่ 10-50 ไมครอนเมตร (ค่าเฉลี่ยของขนาดเส้นผมมนุษย์ถึงขนาดที่ประมาณ 50 ไมครอนเมตร) ซึ่งมีการขาดแบบเชิงหลย่นมีลักษณะเป็นปลีอง แต่เส้นใยกัญชงผสมฝ้ายจะมีคุณภาพของเส้นใยคล้ายฝ้ายเนื่องจากเส้นใยกัญชงก่อนที่จะนำมาตัดรวมกันได้ผ่านกระบวนการเชิงกลและเคมีเพื่อปรับปรุงคุณภาพเส้นใยให้เหมาะกับกรณีศึกษาพื้นที่กลุ่มหัตถกรรมทอผ้าอีสาน

เส้นใยกัญชงเป็นเส้นใยธรรมชาติที่มีเส้นใยยาวที่สุด และเป็นเส้นใยที่มีคุณภาพและมีความยืดหยุ่น รวมทั้งมีความแข็งแรง และทนทานสูง สามารถใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์จากเส้นใยได้หลากหลายมากกว่า 5,000 ชนิด แต่ในประเทศไทยยังมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการปั่นเส้นด้ายเชิงอุตสาหกรรมแบบเส้นใยยาวได้ จึงต้องนำเส้นใยยาวเหล่านั้นมาตัดให้สั้นลงและทำการปั่นเส้นด้ายเหมือนกับการปั่นเส้นด้ายจากฝ้าย แต่อย่างไรก็ตามเส้นใยกัญชงก็ยังคงมีคุณสมบัติที่พิเศษอยู่

เส้นใยตะไคร้

เส้นใยตะไคร้ (LEMONGRASS FIBER) เป็นเส้นใยธรรมชาติที่ได้จากพืชตะไคร้ (CYMBOPOGON CITRATUS) ซึ่งมีลักษณะเด่นหลายประการ ได้แก่:

1. คุณสมบัติทางกายภาพ: เส้นใยตะไคร้มีความเหนียวและแข็งแรง สามารถทนต่อการดึงและการฉีกขาดได้ดีทำให้เหมาะสำหรับการนำมาใช้ในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
2. การนำไปใช้: เส้นใยตะไคร้มักถูกนำไปใช้ในการผลิตกระดาษสิ่งทอและวัสดุเพื่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงเป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์บำรุงผิวและสุขภาพ เนื่องจากมีสารต้านอนุมูลอิสระและคุณสมบัติในการฆ่าเชื้อ
3. ประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม: การใช้เส้นใยตะไคร้ช่วยลดการใช้วัสดุพลาสติกและผลิตภัณฑ์ที่ไม่ย่อยสลายได้ ทำให้เป็นทางเลือกที่ยั่งยืนในการผลิตสินค้า
4. กระบวนการผลิต: เส้นใยตะไคร้สามารถสกัดได้จากใบและลำต้นของพืช โดยทั่วไปจะผ่านกระบวนการทำให้แห้งและปั่นเพื่อให้ได้เส้นใยที่มีคุณภาพ
5. การพัฒนาและนวัตกรรม: ในปัจจุบันมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณสมบัติของเส้นใยตะไคร้ เช่น การเสริมสร้างความแข็งแรงและการปรับปรุงการย่อยสลาย เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น

เส้นใยตะไคร้ผสมฝ้ายเป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจสำหรับวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากเส้นใยตะไคร้มีคุณสมบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสามารถเสริมสร้างความแข็งแรง ให้กับผลิตภัณฑ์ สิ่งที่น่าสนใจคือการนำไปใช้ในกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เช่น เสื้อผ้าและกระเป๋า

100 %
LEMONGRASS

50 %
LEMONGRASS

UPCYCLING

การแยกทางเส้นใยด้วย
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

เส้นใยตะไคร้
LEMONGRASS
FIBER

เส้นใยข้าวโพด

เส้นใยข้าวโพดผสมฝ้ายเป็นวัสดุที่น่าสนใจในบริบทของสิ่งทอชุมชน เนื่องจากมีคุณสมบัติเด่นในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เส้นใยข้าวโพดมีความนุ่มและเบา ช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้กับผลิตภัณฑ์ ในขณะที่ฝ้ายให้ความทนทานและความสามารถในการดูดซับเหงื่อ ทำให้เหมาะสำหรับการผลิตเสื้อผ้าและสิ่งทอที่มีคุณภาพ

คุณสมบัติลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของข้าวโพด คือ ทนต่อความร้อนและความชื้นได้ดี ย่อยสลายในธรรมชาติได้

ปัจจุบันมีเศษวัสดุเหลือทิ้งจากข้าวโพดมีจะนวนมากขึ้น มีความเกี่ยวเนื่องจากการบริโภค เมื่อสุกมากขึ้นทำให้เกิดความต้องการอาหารสัตว์มากขึ้น ทั้งนี้ทำให้ความต้องการของข้าวโพดเพิ่มขึ้นเศษวัสดุเหลือทิ้งจากข้าวโพดก็เพิ่มมากขึ้นเช่นกันโดยส่วนใหญ่จะทำลายโดยการเผาหรือฝังกลบซึ่งทั้งสองวิธีล้วนแต่ทำให้เกิดมลภาวะที่เป็นพิษ การนำเอาเศษวัสดุเหล่านี้มาใช้ใหม่เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการออกแบบ

การนำเอาเศษวัสดุเหลือทิ้งจากข้าวโพดมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การออกแบบจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์คุณสมบัติของเส้นใยข้าวโพดลักษณะของรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตรงความต้องการของตลาดซึ่งการพัฒนาเส้นใยข้าวโพดสามารถใช้การศึกษาตามแนวคิดการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจโดยใช้แนวทาง

- 1) Reduce การลด
- 2) Recycle การนำกลับมาใช้ใหม่
- 3) Replenish การทดแทน

ในการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งจากข้าวโพดมาทำเส้นใยเพื่อการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม คือ กลุ่มผลิตภัณฑ์แฟชั่น เช่น กระเป๋า เสื้อผ้า รองเท้า เป็นต้น

การนำเส้นใยข้าวโพดผสมฝ้ายมาทอในชุมชนไปเพียงแต่สร้างงานให้กับชาวบ้าน ยังเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรม การทอผ้าผลิตภัณฑ์ที่เอกลัทธิ เช่น เสื้อผ้าแฟชั่น กระเป๋า และของตกแต่งบ้านที่มีการออกแบบสะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน

การใช้เส้นใยข้าวโพดยังช่วยลดการใช้วัสดุสังเคราะห์ ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีความยั่งยืนและตอบโจทยผู้บริโภคที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมอีกด้วย การสร้างความตระหนักรู้ และการตลาดที่ดีจะช่วยให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ได้รับการยอมรับและขยายตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพแสดงลักษณะทางชีวภาพของกระบวนการแปรรูปเส้นใยจากข้าวโพด

เส้นใยไหลหรือกกกราชินี

เศษเหลือทิ้งจากแกนกลางชุมชนทอเสื่อ

ไหลหรือกกกราชินีเป็นไม้ล้มลุกหรือเป็นวัชพืชน้ำที่เจริญได้ดีในช่วงฤดูฝน มีลำต้นเหนียวกว่าฟ้อและกรัมที่นำไปใช้ทอเสื่อ ตามข้อเท็จจริงนั้นต้นไหลถือว่าพบตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์และยังมีสายพันธุ์ใกล้เคียงประมาณ 4,000 ชนิดทั่วโลก จึงหาได้ง่ายโดยทั่วไปในท้องถิ่น บนพื้นที่แฉะแบบดินเลน หรือขึ้นในที่ระดับน้ำต่ำตามคันคูน้ำเมื่อออกดอกเมล็ดไหลจะร่วงลงดินและเจริญเติบโตขึ้นในฤดูฝนแบบปีต่อปี ขยายพันธุ์โดยการแยกกอ ลำต้นส่วนเป็นปล้องมีความยาว มีเนื้ออ่อนตอนสด ลำต้นเขียว ในขณะที่เดี่ยวกันตอนแก่ลำต้นจะมีสีน้ำตาลมีกาบใยภายในลักษณะคล้ายฟองน้ำด้วยลักษณะทางกายภาพดังกล่าว ทำให้ต้นไหลมีความยืดหยุ่นกว่าพืชในตระกูลเดียวกัน เมื่อนำมาใช้สำหรับทำผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอพืชตระกูลนี้มีความทนต่อสภาวะอากาศและสามารถระบายอากาศได้ดี ประกอบกับเป็นวัสดุที่มีลักษณะเด่นทั้งในเชิงรูปธรรมและนามธรรม เนื่องจากในการนำมาทอขึ้นผืนจะสามารถย้อมสีได้ทั้งสีสังเคราะห์และสีจากธรรมชาติเพื่อให้รูปผลิตภัณฑ์ที่มีความสวยงามมีลวดลายที่หลากหลาย อีกทั้งปรับทอตามวัตถุประสงค์การใช้งานได้ซึ่งไหลจะให้เส้นใยยาวที่นำไปทอเสื่อยาวสำหรับปูในศาลาวัด สะท้อนในปัจจุบัน ที่แสดงออกได้ถึงค่านิยมความศรัทธาที่มีต่อพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน

ไหลหรือกกกราชินีเป็นไม้ล้มลุกหรือเป็นวัชพืชน้ำที่เจริญได้ดีในช่วงฤดูฝน มีลำต้นเหนียวกว่าฟ้อและกรัม ที่นำไปใช้ทอเสื่อเจริญเติบโตขึ้นในฤดูฝนแบบปีต่อปี ขยายพันธุ์โดยการแยกกอ ลำต้นส่วนเป็นปล้องมีความยาว มีเนื้ออ่อนตอนสดลำต้นเขียว มีกาบใยภายในลักษณะคล้ายฟองน้ำ ซึ่งเป็นเศษที่เหลือจากการทอเสื่อในชุมชนที่สร้างความน่าสนใจ และก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยเน้นองค์ความรู้ทางวิชาการ รวมถึงการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดตามสมมติฐาน ที่จะนำไหลมาทำสิ่งทอ นอกจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มทางเลือกสำหรับคนในชุมชน ทำให้เกิดการต่อยอดสร้างอาชีพ

ภาพแสดงลักษณะทางชีวภาพของแกนกลางของกกที่เหลือทิ้งจากหัตถกรรมชุมชนทอเสื่อกก ในจังหวัดอุดรธานี

คุณสมบัติต้นไหล

	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
ทนทานต่อการสีหรือ			●
ทนทานต่อรอยขีดข่วน			●
ทนทานต่อการรักษา		●	
การรับสีย้อม		●	
การต้านแมลง			●
ความเหนียวทนกับสิ่งแวดล้อม			●

ชุมชน
ทอเสื่อกก
บ้านเม่นน้
อุดรธานี

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่บง ต.หนองไผ่ อ.เมือง จ.อุดรธานี เป็นอีก 1 ชุมชน ที่มีการพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์จากของเสีย โดยลดการใช้ทรัพยากรร่วมกับ ชุมชน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (CIRCULAR ECONOMY) จาก การนำเอาเศษเหลือทิ้งจากงานจักสานกกนำมาพัฒนาเป็นเส้นใยสังเคราะห์ สร้างสรรค์ ในงานหัตถกรรมสิ่งทอชุมชนเป็นเศษที่เหลือจากการทอเสื่อในชุมชน ที่สร้างความน่าสนใจและก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเน้นองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ สังคม รวมถึงการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดตาม สมมติฐานที่จะนำโหลมาทำสิ่งทอนอกจากการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มทางเลือกสำหรับคนในชุมชน ทำให้เกิดการต่อยอดสร้างอาชีพเป็นเศษที่เหลือจากการทอเสื่อในชุมชนที่สร้างความน่าสนใจ และก่อให้เกิด ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยเน้นองค์ความรู้ทางวิชาการ รวมถึงการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่าง สูงสุดตามสมมติฐาน ที่จะนำโหลมาทำสิ่งทอนอกจากการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มทางเลือกสำหรับคนในชุมชน ทำให้เกิดการต่อยอดสร้างอาชีพ

ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาเส้นใยจากเศษเหลือทิ้งจากการทอเสื่อกก

ผลลัพธ์จากการจัดการด้านรายได้ในชุมชน
 วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอเสื่อกกบ้านแม่บง มุ่งอนุรักษ์ภูมิปัญญา ชาวบ้าน เน้นส่งเสริมให้สร้างรายได้เป็นธุรกิจชุมชน จนถึงขั้นหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทำให้การทอเสื่อกกของชาวชุมชนแบบดั้งเดิม ได้ รับการส่งเสริมพัฒนา ให้มีคุณภาพมีประสิทธิผลมากขึ้น จนเป็นที่ ต้องการของตลาดมากขึ้น ถึงแม้ค่ามิยมนในการใช้เสื่อกกในปัจจุบันจะ ลดลง แต่การทำนากก การทอเสื่อกกก็ยังสร้างรายได้เป็นอาชีพเสริม แก่ชาวชุมชนได้ไม่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เกิดการรวมตัวของผู้ประกอบการ เป็นกลุ่มแม่บ้านทอเสื่อ สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนทั้งทางด้านการผลิตและทางด้านการตลาด
 ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ธุรกิจชุมชน หนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ทำให้เกิดการตื่นตัวของชาวชุมชน มีการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ประกอบการ เป็นกลุ่มแม่บ้านทอเสื่อ สร้างความเข้มแข็ง สร้างภูมิคุ้มกันแก่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอเสื่อนี้ให้มีความมั่นคงขึ้น

ชุมชนมีกระบวนการจัดการ กับวัสดุเหลือทิ้ง ด้วยการคำนวณ ปริมาณการใช้งานของต้นกก ที่นำ มาทอเสื่อเป็นผืน จากต้นกกตาก แห้งจำนวน 2 กิโลกรัม สามารถ นำมาทอเป็นเสื่อ ได้จำนวน 4 ผืน ผืนละ 2 เมตร ซึ่งในกระบวนการ ผลิตเสื่อกกนั้น ก่อนการนำไปแปรรู ปเป็นเสื่อผืนจะมีเศษที่ถูกจัดการ ด้วยกระบวนการ จัดการกับวัสดุที่ เหลือส่วน เหลือจากการทอในส่วน ของปลายริมเสื่อ ซึ่งรวมๆแล้วจะ เศษเหลือทิ้งโดยประมาณ 1000 กรัม เฉลี่ยต่อที่ทอเสื่อ 1 ผืน

เส้นใยจากเศษเหลือทิ้งจากเกษตรกรรมไร่อ้อย

ปัจจุบันเกษตรกรผู้ปลูกอ้อย นิยมเผาทำลายซากวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งในการสร้างมลพิษทางอากาศ เช่น ฝุ่นPM2.5 เพื่อลดปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการ“การพัฒนากระบวนการแปรรูปเส้นใยจากใบอ้อย เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอตามแนวคิดนิเวศเศรษฐกิจ” ขึ้นโดยนำทฤษฎีนิเวศเศรษฐกิจมาใช้ในการพัฒนาเส้นใยจากใบอ้อย เพื่อพัฒนาเป็นสิ่งทอ และออกแบบให้เกิดเป็นสินค้ารูปแบบใหม่ๆ ที่ยังคงเอกลักษณ์ชุมชนในการทอผ้า ทั้งนี้ได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับวิสาหกิจชุมชน” ในพื้นที่วิสาหกิจชุมชนดังกล่าวยังมีการปลูกอ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก และยังมีอาชีพทอผ้าซึ่งเคยมีจุดเด่นที่การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติ แต่ปัจจุบันเอกลักษณ์ด้านภูมิปัญญาการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติของชุมชนกำลังจะสูญหายไป ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาคือการเผาอ้อยในพื้นที่และแก้ปัญหาเรื่องความเป็นเอกลักษณ์ของสิ่งทอในชุมชน ทีมวิจัยจึงพัฒนาเส้นใยจากใบอ้อย ซึ่งไม่เคยมีการทำมาก่อนและนำมาพัฒนาเป็นสิ่งทอ พร้อมทั้งออกแบบให้เกิดเป็นสินค้ารูปแบบใหม่ๆ ซึ่งได้มีการดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีองค์ความรู้แก่เกษตรกร และนำเสนอเป็นทางเลือกให้เกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อลดการเผาที่จะส่งผล กระทบต่อสุขภาพ

สำหรับการพัฒนาเส้นใยจากใบอ้อย เพื่องานออกแบบสิ่งทอนั้น เป็นการศึกษาเส้นใยผสมจากเส้นใยใบอ้อยและเส้นใยฝ้าย เพื่อสร้างเส้นด้ายสำหรับนำไปใช้ใน งานสิ่งทอ โดยเส้นใยฝ้ายจะเป็นตัวช่วยในการปั่นเกลียวแบบหัตถกรรมร่วมกับ วัตถุดิบหลักคือ เส้นใยใบอ้อยหลังแปรรูป ในการกำหนดอัตราส่วนผสมของ วัตถุดิบ จากนั้นนำเส้นด้ายไปทอด้วยกี่มือ ทั้งนี้ในขั้นตอนการเตรียมเส้นใยอ้อย จะมีการคัดเลือกวัตถุดิบที่เหมาะสมกับการทำเส้นใยซึ่งไม่เป็นผลึกที่แข็งเกินไป ที่ได้มาจากไร่สวนอ้อยหลังจากการเก็บเกี่ยว โดยใช้วิธีนำใบอ้อยมาหมักไว้ประมาณ 3-4 เดือน คอยสังเกตสภาพของวัตถุดิบ แล้วจึงนำไปผ่านกระบวนการเชิงชีวภาพ ต่อไป เช่น วิธีนำไปซักรีดและผ่านการต้มด้วยน้ำเปล่าผสมโซเดียมไฮดรอกไซด์ ตากแดดให้แห้งจะได้เส้นใยที่อ่อนนุ่มขึ้น ซึ่งเป็นส่วนประกอบหลักที่จะสามารถใช่ เป็นส่วนผสมร่วมกับเส้นใยชนิดอื่นๆเพื่อพัฒนาเป็นเส้นด้ายจากธรรมชาติได้

ภาพแสดงลักษณะทางชีวภาพของเส้นใยจากใบอ้อยที่เหลือทิ้งจากภาคการเกษตรกรรม

กระดาษจากส่วนเหลือทิ้งจากการผลิตเส้นใยใบอ้อยที่เหลือทิ้งจาก การเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร

เส้นใยจากเศษเหลือทิ้ง ในไร่สับปะรด

ปัจจุบันได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับการนำเอาวัสดุทางธรรมชาติที่มีอยู่มาพัฒนาต่อยอดให้เกิดการใช้ประโยชน์มากที่สุด เช่น การพัฒนาเส้นใยในไร่สับปะรดซึ่งเป็นวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสิ่งทอ ซึ่งประเทศไทยถือได้ว่าเป็นผู้ส่งออกสับปะรดเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก สร้างรายได้ให้ประเทศปีละไม่น้อยกว่า 20,000 ล้านบาท ซึ่งในการวิจัยนี้ได้สร้างความแปลกใหม่ และช่วยลดของเหลือทิ้งจากผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นอย่างมาก โดยในส่วนของวิจัยนี้จะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาเส้นใยสับปะรดสู่การผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอเชิงอุตสาหกรรมโดยการนำใบสับปะรดมาเข้ากระบวนการแยกเส้นใยและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เศษสิ่งทอ ผ่านเครื่องจักรอุปกรณ์ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ วัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตร มีเส้นใยจากพืชเป็นจำนวนมาก ซึ่งเส้นใยเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอุตสาหกรรมหลายประเภท เพื่อใช้ทดแทนวัสดุชนิดเดิม หรือสร้างวัสดุชนิดใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

นวัตกรรมการแปรรูปใบสับปะรดให้เป็นเส้นใย และนำมาทอกับเส้นฝ้ายเพื่อให้มีสับปะรดเข้มข้นกว่าใยสับปะรด 100% โดยใช้แหล่งผลิตเส้นใยจากสับปะรด ที่มาจากเศษเหลือทิ้งในภาคการเกษตรหลังการเก็บเกี่ยวผลสับปะรด คุณสมบัติที่โดดเด่นของใยสับปะรดคือ ความเหนียว ทนทาน สามารถผลิตเป็นสินค้าคุณภาพ อีกทั้งยังเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลาย....

ชุมชน

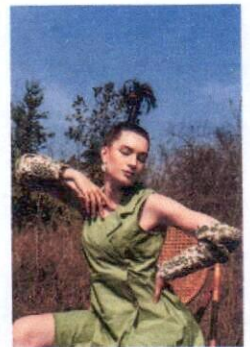
☑ การติดทนของสี : มี	☑ ความแข็ง : ไม่ระบุ
☑ ความต้านทานรอยขีดข่วน : มี	☑ การนำไฟฟ้า : ไม่ระบุ
☑ ลักษณะนิ่มวาว : ไม่ระบุ	☑ ความต้านทานไฟ : ไม่ระบุ
☑ ความทนทานต่อสารเคมี : ไม่ระบุ	☑ การนำความร้อน : ไม่ระบุ
☑ ความต้านทานน้ำ : ไม่ระบุ	☑ ความต้านทานรังสียูวี : ไม่ระบุ
☑ ความใส : ไม่ระบุ	☑ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : มี
☑ การป้องกันเสียง : ไม่ระบุ	

ประโยชน์การผลิตเส้นใยและการใช้ประโยชน์เศษเหลือทิ้งจากใบสับปะรด

1. ทำให้ราคาต้นทุนการผลิตเส้นใยลดลง และคุณภาพเส้นใยที่ดีขึ้น สามารถนำไปรองรับอุตสาหกรรมการผลิตแผ่นเส้นใยต่อไป
2. ลดการใช้เส้นใยแก้วและหิน สำหรับแผ่นดูดซับเสียง และฉนวนกันความร้อนในอาคาร
3. การผลิตภาชนะบรรจุภัณฑ์จากเส้นใยสับปะรด ที่กันน้ำ น้ำมัน และการย่อยสลายทางชีวภาพส่งเสริมการปลูกพันธุ์ และนำไปใช้งานแต่ละผลิตภัณฑ์ ในแต่ละพื้นที่ปลูกของประเทศไทย

ใบ

คุณสมบัติเส้นใยจากใบสับปะรดกระบวนการแปรรูปเส้นใยพบว่า ได้เป็นเส้นใยยาว ค่อนข้างมีความละเอียด นุ่มคล้ายฝ้าย แต่แข็งแรงกว่าฝ้าย และคุณภาพดี เหมาะกับการทำเป็นผลิตภัณฑ์ผ้าและสิ่งทอ หากโยกเหลือจากการผลิตเส้นใย สามารถนำมาแปรรูปเป็นกระดาษสา เพื่อใช้ในการทำบรรจุภัณฑ์ได้

กรณีชุมชนตัวอย่าง คณะทำงานจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ศูนย์การศึกษาบึงกาฬ ได้ศึกษาการพัฒนาเส้นใยจากผลผลิตทางการเกษตร ในโครงการยกระดับสินค้าชุมชน OTOP จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดบึงกาฬ การพัฒนาเส้นใยจากธรรมชาติให้แก่กลุ่มชุมชนผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้ายกดอกสาวภูไท ซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามพระราชโบาย ระยะ 20 ปี ผลที่ได้จากการฝึกอบรม สามารถผลิตเส้นใยธรรมชาติจากเส้นใยจากส่วนใบสับปะรดมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผ้าทอมือเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาดและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าของชุมชนต่อไป

เกษตรกรในพื้นที่ที่มีการร่วมกลุ่มผลิตเส้นใยธรรมชาติจากใบสับปะรด จะนำใบสับปะรดที่เหลือทิ้งจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ประมาณ 5,000 กก./ไร่ มาผลิตเส้นใยสับปะรด โดยจะรับซื้อใบสับปะรดจากสมาชิกกลุ่ม. ในราคากิโลกรัมละ 2 บาท จำนวน 700 - 1,000 กก./วัน จากนั้นจะนำมาคัดแยกใบ ที่มีขนาด 50 ซม. ขึ้นไป แล้วตัดแต่งส่วนโคนและปลายใบออก เพื่อนำเข้าเครื่องรีดเอากากของใบออกจนเหลือแต่เส้นใย แล้วพักไว้ 1 คืน จึงนำมาซักน้ำเปล่าจนสะอาดนำไปตากแดดประมาณ 2 วัน หรือตากในร่มที่มีอากาศถ่ายเทประมาณ 3 วัน หลังจากนั้นนำมาเข้าเครื่องรีดเพื่อแยกเส้นใยอีกครั้ง จะได้เส้นใยพร้อมส่งจำหน่าย ซึ่งจุดเด่นของผลผลิตอยู่ที่การเป็นเส้นใยธรรมชาติ ปราศจากสารเคมี ไม่ใช่สารฟอกขาว ผงซักฟอก หรือเคมีอื่นๆ

ผลลัพธ์ด้านการตลาด ส่งขายทั้งในและต่างประเทศ ราคาขายเฉลี่ยอยู่ที่ 260-300 บาท/กก. ร้อยละ 50 ขายส่งและขายปลีกตลาดในประเทศ ได้แก่ ตลาดอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลุ่มแม่บ้าน และลูกค้าทั่วไป ส่วนร้อยละ 50 ส่งออกตลาดต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย นอกจากนี้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ อยู่ในช่วงของการทดลองนำเส้นใยมาทอเป็นลวดลายต่างๆ เพื่อนำไปตัดเย็บเสื้อผ้า กระเป๋า และผลิตภัณฑ์อื่นๆ เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชนด้วย

ผลของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากการใช้ใบสับปะรดนอกจากจะทำให้สินค้ามีมูลค่าสูงขึ้นแล้ว ยังได้สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านเพิ่มขึ้นเนื่องจากนำเอาวัตถุดิบที่ไม่มีมูลค่ามาทำให้เกิดมูลค่า เพราะบางกลุ่มชุมชนได้รับซื้อใบสับปะรดจากชุมชนอื่นๆ ในราคา กก.ละ 300-600 บาท ทำให้มีปริมาณของเศษเหลือทิ้งจากสับปะรดเป็นอย่างมากในการนำมาจัดการโดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร

ผลลัพธ์ ของสินค้าที่ผลิตจากเส้นใยสับปะรดถือเป็นสินค้าที่ช่วยลดมลพิษของเสียจากวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตร ซึ่งเป็นเทรนด์ที่ทั่วโลกกำลังตื่นตัวและให้การสนับสนุนอย่างมาก และปัจจุบันหลายหน่วยงานได้พัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ในการนำใบสับปะรดมาพัฒนาเป็นเส้นใยธรรมชาติสู่การผลิตสิ่งทอ เพื่อลดระยะเวลา และรักษาคุณภาพมาตรฐานของเส้นใย

แนวคิดจากอัตลักษณ์พื้นที่ เส้นใยต้นสาร

เส้นใยต้นสารหรือจิ้งญี่ปุ่น

แนวคิดจากอัตลักษณ์พื้นที่ของเส้นใยต้นสารจากกลุ่มกอผ้าบ้านดงสาร เป็นการสร้างสรรค์ที่ผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับนวัตกรรม โดยมีพื้นฐานมาจากความพิเศษของพืชชนิดนี้ที่มีคุณสมบัติในการดูดซับสารพิษและกลิ่น ทำให้เส้นใยจากต้นสารไม่เพียงแต่มีคุณภาพดี แต่ยังเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของผู้ใช้งาน

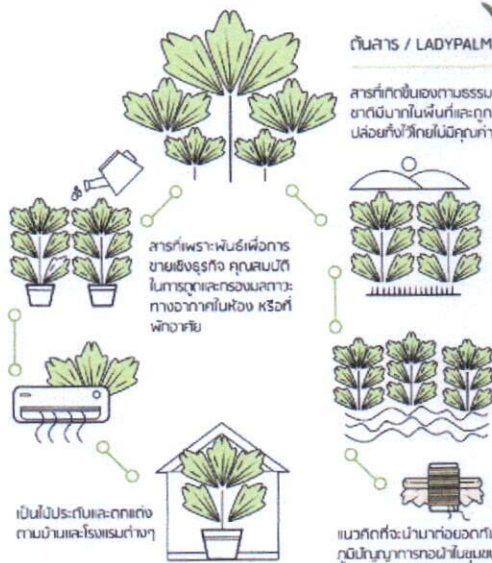
กลุ่มกอผ้าบ้านดงสารมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเส้นใยให้ดียิ่งขึ้น โดยคงวิธีการผลิตแบบหัตถกรรมดั้งเดิม ซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างชัดเจน การผลิตเส้นด้ายจากต้นสารจะไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการกอผ้า แต่จะนำเอาคุณสมบัติใหม่ๆ ของเส้นใยมาปรับใช้เพื่อสร้างคุณค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์

การย้อมสีจากต้นสารและการสร้างลวดลายผ้าทอที่ได้แรงบันดาลใจจากรูปร่างของใบไม้ เป็นการเชื่อมโยงกับบริบทของพื้นที่และธรรมชาติรอบตัว ทำให้แต่ละผืนผ้ามีเรื่องราวและอัตลักษณ์ที่เฉพาะตัว

นอกจากนี้ การนำพืชชนิดนี้มาปลูกในพื้นที่อยู่อาศัยยังสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน โดยช่วยปรับปรุงคุณภาพอากาศและเพิ่มความสวยงามให้กับสภาพแวดล้อม โดยรวมแล้ว แนวคิดนี้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ยังสามารถสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนในจังหวัดบึงกาฬได้อย่างยั่งยืน

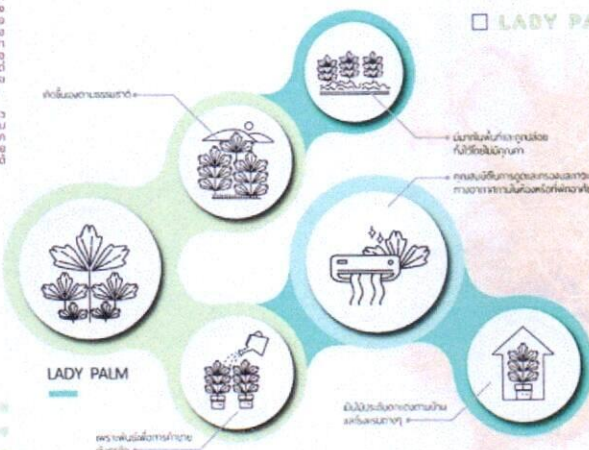
เส้นใยต้นสารหรือจิ้งญี่ปุ่น

1. ลักษณะใบ
2. ลักษณะลำต้น
3. ลักษณะเมล็ด

ตัวอย่างกรณีศึกษาของผลิตภัณฑ์จาก "กลุ่มกอผ้าบ้านดงสาร" เกิดจากการพัฒนาภูมิปัญญาของชุมชนในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ (พื้นที่ชุมชนบ้านดงสาร) เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยชุมชนบ้านดงสารได้เลือกที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเส้นใยต้นสาร ซึ่งมีความพิเศษในการดูดซับสารพิษและกลิ่น ทำให้เส้นใยจากต้นสารไม่เพียงแต่มีคุณภาพดี แต่ยังเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของผู้ใช้งาน

นอกจากนี้ การนำพืชชนิดนี้มาปลูกในพื้นที่อยู่อาศัยยังสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน โดยช่วยปรับปรุงคุณภาพอากาศและเพิ่มความสวยงามให้กับสภาพแวดล้อม โดยรวมแล้ว แนวคิดนี้ไม่เพียงแต่ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ยังสามารถสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับชุมชนในจังหวัดบึงกาฬได้อย่างยั่งยืน

เส้นใยว่าน

สิ่งทอจากแรงบันดาลใจจากแนวคิดเมตตามหานิยม

การพัฒนาเส้นใยว่านผสมฝ้ายนี้เป็นการนำเสนอแนวคิดที่ผสมผสานระหว่างธรรมชาติและ การออกแบบที่ยั่งยืน โดยได้รับแรงบันดาลใจจากแนวคิดเมตตามหานิยม (Metamodernism) ซึ่งเน้นการสร้างสรรค์ที่มีความหมายในบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เราจึงมุ่งมั่นที่จะสร้างเส้นใยที่ไม่เพียงแต่มีคุณภาพสูง แต่ยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างลึกซึ้ง

เส้นใยว่านผสมฝ้ายนี้มีคุณสมบัติที่โดดเด่น เช่น ความแข็งแรง ความนุ่มนวล และความสามารถในการระบายอากาศ ซึ่งทำให้เหมาะกับการใช้งานในอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ต้องการความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ เรายังให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตที่ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการปล่อยสารพิษ และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

ด้วยการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมและนวัตกรรม เราจึงขอแนะนำเส้นใยที่ไม่เพียงแต่เป็นผลิตภัณฑ์ แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในโลกแห่งใหม่ที่เรากำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

METTA MAHANIYOM TO NATURAL FIBERS

Phen Textiles เพ็ญผ้าไทยเส้นใยว่าน

29 ก.พ. · 🌐

❤️❤️❤️❤️❤️ เสน่ห์ของธรรมชาติ ❤️❤️❤️❤️❤️

ทำด้วยความสุข และส่งต่อด้วยความสุข... ดูเพิ่มเติม

เส้นใยจากแกนกลางคล้า

เศษเหลือทิ้งจากหัตถกรรมจักสานกระบือ

กลุ่มจักสานคล้าอำเภอทุ่งฝน อุดรธานี ได้มีการนำวัสดุเหลือทิ้งจากงานจักสานมาสร้างเป็นวัสดุใหม่เพื่อเกิดแนวทางเลือกให้แก่ชุมชน และเป็นการลดขยะ เพื่อเป็นต้นแบบการขับเคลื่อนเทคโนโลยีสะอาดระดับชุมชน เกิดการบูรณาการร่วมในกลุ่มชุมชนอำเภอทุ่งฝนที่มีความหลากหลาย อาทิ ชุมชนจักสาน ชุมชนเผาถ่าน ชุมชนเครื่องปั้นดินเผาและชุมชนทอผ้า ซึ่งสามารถสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ของฝากประจำจังหวัดอุดรธานีในรูปแบบใหม่ได้ในการทำเส้นใยจากเศษเหลือทิ้งงานจักสานคล้าเป็นกระดาษและสิ่งทอ

ประโยชน์ของเส้นใยคล้า

การนำส่วนเหลือทิ้งจากต้นคล้ามาเพิ่มมูลค่า โดยการนำแกนคล้าหรือแกนกลางคล้า ใบคล้า และฝอยวัสดุเหลือทิ้งจากการจักสานคล้าที่เหลือทิ้งนำมาขึ้น ทำเยื่อกระดาษจากเส้นใยต้นคล้า และนับเป็นเส้นใยผสมกับฝ้ายจำนวนมากเป็น ผืนผ้าและพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นกระเป๋า เสื้อผ้าสำเร็จรูป เพื่อลดการเกิดขยะเหลือทิ้งจากการนำลำต้นมาจักสาน

> ผลลัพธ์การพัฒนาตามนโยบายแบบแผนยุทธศาสตร์ในการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน...

เป็นทางเลือกใหม่ ในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนและบูรณาการร่วมกับกลุ่มชุมชนอื่นในพื้นที่ ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ให้กลุ่มชุมชนถึง25% ลดขยะเหลือทิ้งได้ถึง80%

=

คล้า 5 ต้น มีเส้นน้ำหนักราว10kg
ดังนั้น จะเหลือเศษขยะ/เดือน
= ~2,000kg

=

จักสานกระบือข้าว
ช่วงเวลา 30 วัน

~ คล้าประมาณ +/- 1,000 ต้น

เศษจากคล้าถูกจัดการด้วยวิธีเผา, บางส่วนเป็นปุ๋ย, เศษผ่อย ใช้กับผ้าสัตว์

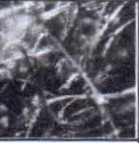

กรณีศึกษา กลุ่มจักสานคล้าอำเภอทุ่งฝน จ.อุดรธานี จากการนำเศษเหลือทิ้งจากงานจักสานคล้ามาผลิตนวัตกรรมเส้นใย วัสดุเหลือทิ้งจากงานจักสานคล้า ปรากฏว่าปริมาณวัสดุเหลือทิ้งที่มีปริมาณที่มาก เปรียบเทียบวัสดุเหลือทิ้งจากการทำกระบือข้าวเหนียวซึ่งเป็นสินค้าที่จำหน่ายดีที่สุดในกลุ่มชุมชน ในรอบ 1 เดือน การสานกระบือข้าวเหนียวประมาณ 60 ใบ ซึ่งต้องใช้ต้นคล้าประมาณ 12-15 ต้น ต่อ 1 กระบือข้าวเหนียวเป็นการคำนวณจากกระบือข้าวเหนียวขนาดเล็ก ส่งผลให้ใบ 1 เดือน ใช้ต้นคล้าในการผลิตรวมประมาณ 900 - 1,000 ต้น จากการทดลองซึ่งนำหนักคล้า 5 ต้น จะเหลือเศษ 10 กิโลกรัม ดังนั้นจะเหลือเศษที่เหลือจากการจักสานคล้าต่อเดือนถึง 2,000 กิโลกรัม ซึ่งแบ่งรูปแบบเศษเป็น 2 ประเภท คือ แบบแกนคล้า และเศษฝอย ซึ่งทางกลุ่มจะนำไปเผา ทำปุ๋ย หรือส่วนฝอยนำไปทำเส้นใย

คุณสมบัติ :เส้นใยจากเศษคล้า

- นำมาใช้ในการจักสาน เช่นงานจักสานกระบือข้าวเหนียว การสานเสื่อ งานจักสานกระบือ เป็นต้น
- เส้นใยสามารถนำไปพัฒนาเพื่อใช้ในงานหัตถกรรมผ้าและสิ่งทอในชุมชน
- ประยุกต์ใช้หลักการเทคโนโลยีนวัตกรรมการผลิตเส้นใย เพื่อลดการใช้พลังงานและของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต

กรณีศึกษาเส้นใย		เส้นใยไหม	เส้นใยผักตบ	เส้นใยกัญชง	เส้นใยตะไคร้
		Silk Fiber	Hyacinth Fiber	Hemp Fiber	Citronella Fiber
ประเภทเส้นใย		เส้นใยธรรมชาติ จากสัตว์	เส้นใยธรรมชาติ จากพืช	เส้นใยธรรมชาติ จากพืช	เส้นใยธรรมชาติ จากพืช
	ส่วนที่ใช้	รัง, เปลือก	ลำต้น ตัดแต่งใบออก	ลำต้น	ใบ
	ภาพขยาย				
	ลักษณะกายภาพ ภายนอก	เส้นใยแบบสั้น (short staple fiber) ความยาว 2-46 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 11-12 ไมครอน (ไมโครเมตร)	เส้นใยแบบยาว (long staple fiber) ความยาว 30-50 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 50 ไมครอน	มีเส้นใยทั้ง ลักษณะยาวและสั้น (mixs staple fiber) ความยาว 22-30.2 เซนติเมตร เส้นใยเดี่ยวยาว 2-90 มิลลิเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง - ไมครอน	มีเส้นใยทั้ง ลักษณะยาวและสั้น (mixs staple fiber) ความยาว 3-50 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง - ไมครอน
	สี	เหลือง	น้ำตาลอ่อน น้ำตาลเข้ม	เหลือง น้ำตาล เทา	ครีม เหลือง น้ำตาล
	การปั่นเส้นด้าย	มีความละเอียด ของเส้นสูง เส้นเนื้อเดียว มีรูพรุน	มีลูเมนขนาดใหญ่ เส้นใยจะมีรูพรุน สูง	มีลูเมนได้หลาย ขนาด เส้นใยมีรูพรุนเล็กน้อย	มีลูเมนได้หลาย ขนาด เส้นใยมีรูพรุนเล็กน้อย
การแยกสกัด เส้นใย	ฟื้นผิวเส้นใย และโครงสร้างเคมี	เรียงตัวเป็นระเบียบดีมาก	สลับซับซ้อน	เรียงตัวกัน	สลับซับซ้อน
คุณสมบัติ	จุดเด่น	มันวาวและเหนียวมาก ยึดติดสิ่งง่าย	น้ำหนักเบา สวมใส่สบาย	ยืดหยุ่นและคงทน เบื่อผ้าดูมีน้ำหนัก มันวาวเล็กน้อยตอนรีด	เหนียวและทนทาน สามารถยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย
	จุดด้อย	ซักรีดยาก ยับง่าย ไม่ทนแดด การดูแลรักษายาก	เสียดเย็บและกระด้าง ดูแลรักษาง่าย	ยับง่าย ดูแลรักษาง่าย	มีความกระด้าง ดูแลรักษาง่าย
อื่นๆ	ความสามารถป้องกันยูวี	ปกป้องรังสียูวีได้ดี	ปกป้องรังสียูวีได้	ปกป้องรังสียูวีได้ดี	ปกป้องรังสียูวีได้ดี
	ราคา	ต้นทุนสูง ราคาสูง	ต้นทุนต่ำ ราคาปานกลาง-สูง	ต้นทุนสูง ราคาสูง	ต้นทุนต่ำ ราคาปานกลาง-สูง

แผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติ

จังหวัด

๑. แผนงาน/โครงการ

๒. วัตถุประสงค์
.....
.....

๓. เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย.....

๔. วัตถุดิบธรรมชาติที่ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์.....

๕. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี
.....
.....

๖. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน.....

๗. วิธีการ/ขั้นตอนดำเนินงาน
.....
.....
.....
.....

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
.....
.....
.....

๙. รูปภาพประกอบ (ถ้ามี)

